

● **Beleid ter bescherming van kinderen**

1. Inleiding

De Vrolijkheid is een organisatie die zich inzet voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren, waaronder kinderen en jongeren die betrokken zijn – of het risico lopen betrokken te raken – bij situaties van mishandeling, exploitatie en gevaar. Dit beleid is opgesteld ter bescherming van alle kinderen waar de Vrolijkheid mee werkt. De Vrolijkheid werkt met projectpartners, freelance kunstenaars, coördinatoren, vrijwilligers en stagiairs; volwassenen die rechtstreeks contact hebben met de kinderen en jongeren in azc's.

De norm voor de rechten en passende bescherming van kinderen en jongeren tegen schade is vastgelegd in het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van de Verenigde Naties (1989). Dit verdrag bepaalt dat het belang van het kind voorop staat bij alle activiteiten die kinderen aangaan (artikel 3). Volgens het verdrag kan kindermishandeling lichamelijk, emotioneel en seksueel van aard zijn en omvat het ook verwaarlozing, exploitatie en intimidatie.

De Vrolijkheid definieert kindermishandeling als volgt: kindermishandeling is elke vorm van, voor de minderjarige, bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief, opdringen waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel.

De Vrolijkheid vindt kindermishandeling in alle omstandigheden onacceptabel ('zero tolerance') en is vastbesloten ervoor te zorgen dat zijzelf en haar partners bij alle activiteiten de noodzakelijke maatregelen treffen om de rechten van kinderen te beschermen en hun welzijn te waarborgen. Kindermishandeling kan in elke groep, samenleving, cultuur en organisatie voorkomen.

Door de gedragsverklaring te ondertekenen gaat elke contractant akkoord met dit beleid ter bescherming van kinderen en de met de Integriteitscode van de Vrolijkheid. Deze documenten dienen als basisnorm voor haar

welzijns- en veiligheid bevorderende maatregelen ten behoeve van de optimale ontwikkeling van kinderen.

Dit beleid stelt in ieder handelen het belang van het kind voorop en wordt actief uitgedragen door de medewerkers van de Vrolijkheid en haar projectpartners.

De Vrolijkheid wil het bewustzijn ten aanzien van kindermishandeling vergroten en bijdragen aan het voorkomen ervan. Dit doet de organisatie door middel van kritische wervingsprocedures, training van projectpartners, freelance kunstenaars, vrijwilligers en stagiairs op het gebied van kindermishandeling en het ontwikkelen van een open, laagdrempelige en professionele cultuur binnen de organisatie.

2. Kindermishandeling

De universele categorieën van kindermishandeling zijn:

- a. Lichamelijke mishandeling: ouders/verzorgers verwonden het kind of staan toe dat het kind verwond wordt (anders dan ten gevolge van een ongeluk). Voorbeelden van lichamelijke mishandeling: slaan, stompen, schoppen, opzettelijk laten vallen, verbranden, vergiftigen, verstikken. Ook meisjesbesnijdenis, Shaken Baby Syndroom, Syndroom van Münchhausen bij Proxy vallen hieronder.
- b. Lichamelijke verwaarlozing: het kind onthouden wat voor lichamelijke gezondheid en ontwikkeling nodig is. Voorbeelden van lichamelijke verwaarlozing: een tekort aan voldoende of geschikt eten, een tekort aan passende kleding, een tekort aan geschikt onderdak, gebrek aan medische-, tandheelkundige- en geestelijke gezondheidszorg. Ook onvoldoende hygiëne en toezicht vallen hieronder.
- c. Psychische mishandeling: het toebrengen van schade aan de emotionele- en/of persoonlijkheidsontwikkeling van het kind. Voorbeelden van psychische mishandeling zijn: bedreigen of uitschelden als een systematisch patroon van kleineren en denigreren, het

kind tot zondebok maken, het belasten met een te grote verantwoordelijkheid, eisen stellen waaraan een kind niet kan voldoen, het blootstellen aan extreem, onberekenbaar of ongepast gedrag. Ook het opsluiten of vastbinden valt hieronder en wanneer kinderen getuige zijn van geweld in het gezin.

- d. Psychische verwaarlozing: het kind onthouden wat het voor zijn geestelijke gezondheid en ontwikkeling nodig heeft. Voorbeelden van psychische verwaarlozing: onvoldoende aandacht, respect, genegenheid, liefde, contact en ruimte voor toenemende autonomie. Ook het niet zorgen voor regelmatige schoolgang valt hieronder.
- e. Seksueel misbruik: seksueel contact met een kind hebben of pogen te hebben, ter bevrediging van de seksuele gevoelens van de ouder/verzorger, en/of uit geldelijk gewin. Voorbeelden van seksueel misbruik: pornografisch materiaal laten zien, penetratie door vingers, voorwerpen of penis, aanranding en uitbuiting of het toestaan hiervan waarbij genitaal contact plaats vindt, en ongepast kussen, strelen van borsten.
- f. Partnergeweld: wanneer een kind getuige is van partnergeweld valt dit onder psychische mishandeling. Signalen van partnergeweld: regelmatig lichamelijk letsel, zoals blauwe plekken, bijtonden of kneuzingen, maar ook lichamelijke klachten die ontstaan door psychische problemen, zoals trillen, vermoeidheid, angst en depressies. Het is ook te herkennen aan het innemen van een en onderdanige positie in de relatie, onzeker, schrikachtig, agressief gedrag, leer- en/of concentratieproblemen op school. Een dader oefent vaak sterke controle uit op de partner.

3. Strategieën ter preventie en bestrijding van kindermishandeling

De Vrolijkheid wil kinderen en jongeren bij al haar activiteiten een veilige omgeving bieden door meer bewustzijn te creëren, kinderen en jongeren mondiger te maken, medewerkers te leren hoe zij kindermishandeling kunnen voorkomen, de signalen van kindermishandeling kunnen herkennen, kindermishandeling kunnen melden en doorverwijzen.

Alle personen die met kinderen in aanraking komen, moeten, ongeacht hun positie en functie, volledig op de hoogte zijn van dit beleid. Daarom staat het openbaar op de website en is het opgenomen in de gedragsverklaring.

A. Vergroten van bewustzijn en preventie

De Vrolijkheid zorgt ervoor dat de deze medewerkers, projectpartners en anderen zich bewust zijn van kindermishandeling en kinderexploitatie, de risico's waaraan kinderen blootstaan en de rol en verantwoordelijkheid van medewerkers en management bij het voorkomen van kindermishandeling. Hiertoe zullen medewerkers en projectpartners die met kinderen werken tijdig worden getraind op het gebied van het voorkomen en aanpakken van kindermishandeling. Van nieuwe medewerkers wordt verlangd dat zij het beleid en de gedragscode aandachtig lezen en naleven. Het beleid en de gedragscode zullen regelmatig tijdens personeelsbijeenkomsten worden besproken.

De Vrolijkheid moedigt medewerkers en projectpartners aan zaken met betrekking tot kindermishandeling in alle openheid te bespreken. Hiertoe heeft de Vrolijkheid contactpersonen aangewezen, te weten de aandachtsfunctionarissen van de Vrolijkheid. De Vrolijkheid verlangt van haar medewerkers en projectpartners dat zij de gedragscode ondertekenen. Projectpartners worden aangemoedigd een eigen beleid op te stellen voor een meer gedetailleerdere invulling. Indien een dergelijk beleid bestaat verzoekt de

Vrolijkheid om een exemplaar van dat eigen beleid. Als een vermoeden van kindermishandeling aan de Vrolijkheid wordt gemeld, en partners hebben een eigen beleid dat in strijd is met het beleid en de gedragscode van de Vrolijkheid, dan staat bij elke te nemen maatregel het belang van het kind voorop.

In wervings- en selectieprocedures voor medewerkers of vrijwilligers moet geïnformeerd worden naar, en controle plaatsvinden van, de geschiktheid van een kandidaat voor het werken met kinderen, strafblad (Verklaring Omtrent Gedrag), arbeidsverleden en referenties.

Medewerkers en projectpartners worden aangemoedigd eventuele zorgen over de veiligheid en ontwikkeling van kinderen te delen met hun leidinggevende.

B. Melding, bescherming en interventie

De Vrolijkheid zorgt ervoor dat haar medewerkers, de medewerkers van projectpartners en anderen weten welke maatregelen genomen moeten worden wanneer ze zich zorgen maken of twijfels hebben over de veiligheid van een kind. Als het gaat om meldingen m.b.t. kindermishandeling dient de meldcode van de Vrolijkheid te worden gevolgd.

De Vrolijkheid zal de volgende uitgangspunten in acht nemen:

- Iedere zorg die wordt geuit wordt serieus genomen.
- Waar mogelijk worden maatregelen getroffen ter bescherming van het kind waarover bezorgdheid wordt geuit.
- Kinderen, medewerkers of anderen die hun zorgen uiten kunnen rekenen op ondersteuning vanuit de Vrolijkheid.
- De Vrolijkheid reageert op een gepaste en doeltreffende manier door medewerkers en anderen te laten weten dat zij niet zelf een onderzoek moeten starten of mensen moeten ondervragen nadat er een beschuldiging of zorgen zijn geuit. Dat is de taak van de aandachtsfunctionarissen, het COA of de lokale

autoriteiten. Medewerkers moeten zich beperken tot het vastleggen en melden van de feiten.

- De Vrolijkheid luistert naar de meningen en wensen van het kind en neem deze serieus.
- Alle meldingen en informatie worden vertrouwelijk behandeld.

4. De rol van de aandachtfunctionarissen van de Vrolijkheid

Meldingen worden in behandeling genomen door een aandachtfunctionaris. Per melding legt deze een dossier aan houdt deze schriftelijk bij. Dit wordt onder meer gebruikt om tijdens evaluaties te bepalen hoe doeltreffend het beleid is.

Wanneer zorgen of vermoedens worden geuit over kindermishandeling, dan neemt een van de aandachtfunctionarissen i.s.m. de directie een leidende rol bij de bescherming van het kind en zorgen zij voor gepaste maatregelen en een correcte verslaglegging. Het belang van het kind staat in alle gevallen voorop.

Medewerkers die zich in strijd is met dit beleid en de gedragscode hebben gedragen worden door een aandachtfunctionaris of de directeur geïnformeerd over de maatregelen die tegen worden genomen. Deze maatregelen kunnen administratief en/of juridisch van aard zijn. De Vrolijkheid behoudt zich bovendien het recht voor het arbeidscontract of om het even welk ander contract te beëindigen.

5. De speciale rol van landelijke projectleiders en programmacoördinatoren

Landelijke projectleiders en programmacoördinatoren zijn verantwoordelijk voor het aannemen van medewerkers en het innemen van de ondertekende gedragsverklaringen, en het adviseren van medewerkers en projectpartners. Zij nemen deze regels in acht om mishandeling van kinderen die deelnemen aan activiteiten van de Vrolijkheid te voorkomen, te beëindigen en te melden.

Voor de toepassing van dit beleid en de meldingsprocedure wordt onder 'kinderen' verstaan alle personen jonger dan 18 jaar.

Wat doen we wel?

1. Wees op de hoogte van het bestaan en de inhoud van de 'gedragscode ter bescherming van kinderen' en de 'meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld'.
2. Behandel kinderen met respect, ongeacht afkomst, huidskleur, gender, seksuele oriëntatie, taal, geloof, politieke of andere overtuiging, nationaliteit, etnische of sociale herkomst, beperking etc.
3. Wees je ervan bewust dat kinderen kwetsbaar zijn voor mishandeling. De kinderen die deelnemen aan activiteiten van De Vrolijkheid zijn over het algemeen kwetsbaarder of zijn reeds slachtoffer van mishandeling.
4. Wees je bewust van situaties die mogelijk risico's met zich meebrengen zoals bijvoorbeeld het alleen zijn met kinderen, filmbeelden/foto's maken en interviews afnemen. In deze gevallen mag je alleen doorgaan als de situatie binnen de grenzen van dit beleid past en nadat toestemming is verkregen van een leidinggevende, ouders/voogden (indien bekend) en het kind zelf.

5. Plan en organiseer het werk, de werkplek of het bezoek zo dat risico's worden ingedamd.
6. Wees, voor zover mogelijk, zichtbaar voor anderen wanneer je met kinderen werkt of kinderen bezoekt.
7. Draag bij aan het creëren van een open cultuur waarin problemen of zorgen geuit en besproken kunnen worden.
8. Zorg ervoor dat er tussen medewerkers onderling verantwoordelijkheidsbesef bestaat, zodat ondermaats handelen of mogelijke mishandeling niet onopgemerkt blijven.
9. Praat met kinderen over hun contact met medewerkers of anderen en moedig hen aan eventuele zorgen te uiten.
10. Maak kinderen mondig – bespreek hun rechten met hen – informeer hen over wat acceptabel is en wat niet en over wat ze kunnen doen als er een probleem is.
11. Meld vermoedens of incidenten met betrekking tot kindermishandeling bij de aangewezen personen. Zie hiervoor de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.

Wat doen we niet?

1. Ontwikkel geen lichamelijke of seksuele relatie met kinderen of een andere relatie die op enigerlei wijze beschouwd zou kunnen worden als uitbuitend of misbruikend.
2. Handel niet op een manier die mogelijk misbruikend, uitbuitend of lichamelijk dan wel emotioneel schadelijk is, en handel niet op een manier die een kind blootstelt aan dit risico.
3. Breng geen tijd alleen, buiten het zicht van anderen, met een kind door. Hiermee wordt ook bedoeld het weghalen van een kind van het project of het hebben van privé-ontmoetingen met een kind. Als er toch

privacy nodig is, moet(en) (een) andere medewerker(s) weten wat er gebeurt en moet de deur open blijven.

4. Vergoelijk onwettig, onveilig of misbruikend gedrag ten opzichte van kinderen niet en doe er niet aan mee.
5. Vertoon geen lichamelijk ongepast gedrag (bijvoorbeeld stoeien met kinderen of kinderen vasthouden, zoenen of aanraken op een manier die geen rekening houdt met de cultuur) en vertoon geen seksueel gedrag. Slaap niet met kinderen in dezelfde ruimte of in hetzelfde bed.
6. Pas geen lijfstraffen toe en belaag kinderen niet anderszins fysiek.
7. Vertoon geen gedrag dat erop gericht is kinderen beschaamd te maken, te vernederen, te kleineren of te verlagen, en maak u niet schuldig aan enige andere vorm van emotioneel misbruik.
8. Discrimineer kinderen niet, behandel geen kinderen zonder gegronde reden op een andere manier, trek geen kinderen voor.
9. Laat kinderen geen huishoudelijk of ander werk doen dat ongepast is gezien hun leeftijd of ontwikkelingsfase, hun onderwijs hindert of hen blootstelt aan gevaar van letsel.
10. Sta niet toe dat een kind stelselmatig wordt verwaarloosd en bescherm een kind te allen tijde tegen schade.
11. Bewaar uw professionele afstand door geen persoonlijke zorgtaak op u te nemen, bijvoorbeeld zelf donor of pleegouder te worden.

Let op: Hoewel een groot aantal mogelijk schadelijke situaties zijn behandeld, is de bovenstaande lijst verre van volledig. Het belangrijkste uitgangspunt is het belang van het kind en in dat belang handelen. Neem in geval van twijfel contact op met een aandachtsfunctionaris van de Vrolijkheid.